

2.2.3. Gorczański Park Narodowy⁸

W 2006 r. minęło 25 lat od momentu utworzenia Gorczańskiego Parku Narodowego. Park powstał z dniem 1 stycznia 1981 r. jako 14 park narodowy w Polsce i 5 w polskich Karpatach. Według różnych projektów Park miał obejmować obszar: 13,0 tys. ha, 9,2 tys. ha, 6,7 tys. ha. Ostatecznie ochroną objęto 5908,44 ha. Obecnie Park obejmuje powierzchnię 7029,85 ha (97% w jednym kompleksie, 3% stanowi 15 enklaw), w tym obszar ochrony ścisłej to 3610,91 ha. Lasy zajmują 93,8% powierzchni. Park położony jest na terenie powiatów limanowskiego (77,8%) i nowotarskiego (22,2%); na terenie gmin: Niedźwiedź (42%), Kamienica (19%), Mszana Dolna (16%), Ochotnica Dolna (14%) i Nowy Targ (9%).

---

⁸ Opracowano na podstawie: *Rozporządzenie Rady Ministrów z 8 sierpnia 1980 r. w sprawie utworzenia Gorczańskiego Parku Narodowego* (Dz. U. Nr 18, poz. 66); *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 1997 r. w sprawie Gorczańskiego Parku Narodowego* (Dz. U. Nr 5, poz. 26); *Gorczański Park Narodowy. 25 lat ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Gorców*, pod red. Wojciecha Różańskiego, Poręba Wielka 2006; strona internetowa Gorczańskiego Parku Narodowego <http://www.gpn.pl>; *informacje Dyrekcji Gorczańskiego Parku Narodowego z dnia 23 maja 2007 r.*

Park chroni pozostałości puszczy karpackiej (60% powierzchni lasów stanowi buczyna karpacka). Flora GPN liczy ok. 850 gatunków roślin naczyniowych (z czego ochroną ścisłą objętych jest ok. 60 gatunków), ok. 200 gatunków mchów i ok. 360 gatunków porostów.

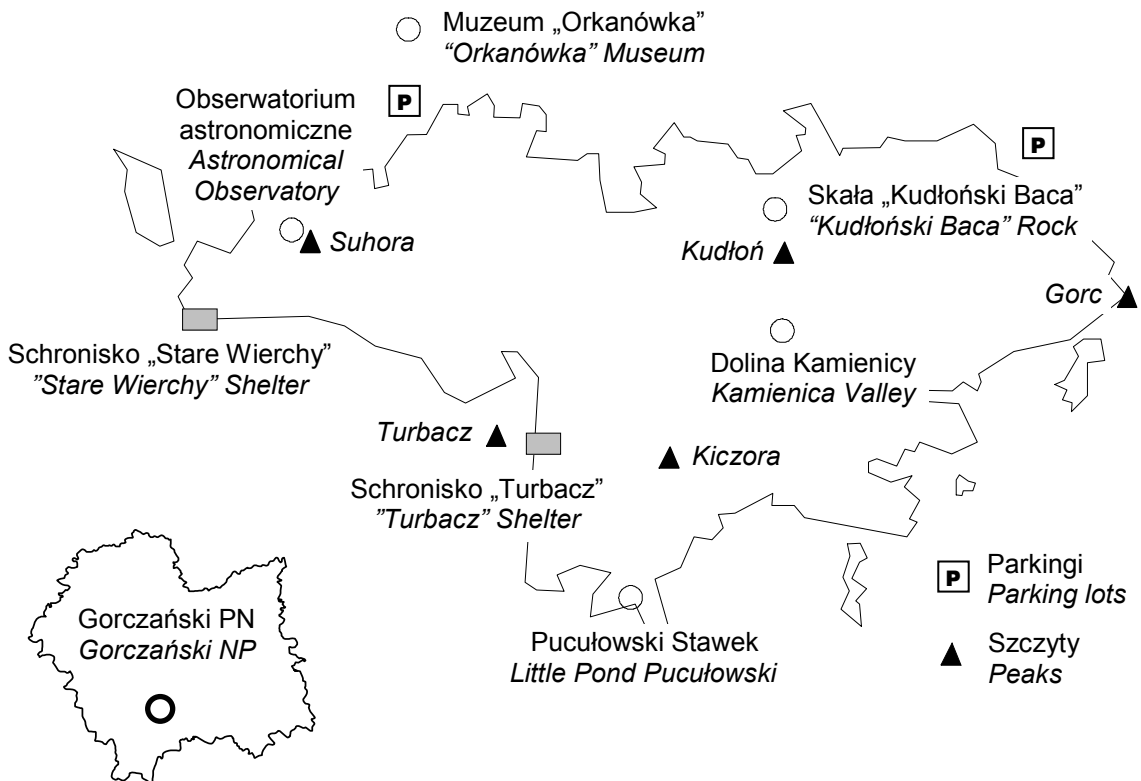
Na terenie Parku stwierdzono występowanie 46 gatunków ssaków (50% występujących w Polsce; ochronie prawnej podlega 25 gatunków), ok. 50 gatunków motyli dziennych oraz ok. 1000 gatunków chrząszczy. Od 2004 r. Gorceński Park Narodowy został włączony do programu Natura 2000 jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (ze względu na ochronę rzadkich gatunków ptaków: głuźca, dzięcioła białogrzbietego, sóweczki i puszczyka uralskiego).

Na terenie GPN dopuszczona jest turystyka piesza, narciarska, rowerowa i konna. Oprócz 66,5 km szlaków turystycznych dla turystów udostępniono 40,4 km oznaczonych dróg wewnętrznych dolinowych i stokowych. Od 1994 r. dopuszczona jest turystyka rowerowa (trasy rowerowe obejmują 57,7 km) oraz turystyka konna (58,9 km szlaków) — trasy te w dużej mierze przebiegają szlakami pieszymi i drogami stokowymi. Istnieje także 9 ścieżek edukacyjnych: „Dolina potoku Turbacz”, „Na Turbaczyk”, „Wokół doliny Poręby”, „Park podworski i góra Chabówka”, „Dolina Kamienicy”, „Dolina Gorcowego Potoku”, „Dolina potoku Jaszczę”, „Z Łopusznej na Jankówki”, „Z Turbacza na Jaworzynę”; mają one od 4 do 7 km długości i umożliwiają zapoznanie się z przyrodą Gorców. W zachodniej części Parku (na Tobołowie) oraz w bliskim sąsiedztwie (na Maciejowej i Obidowej) znajdują się wyciągi narciarskie i trasy zjazdowe.

Przy granicach Parku znajdują się 3 schroniska turystyczne: schronisko PTTK im. Władysława Orkana na Turbaczu (110 miejsc noclegowych), schronisko PTTK im. Czesława Trybowskiego na Starych Wierchach (25 miejsc noclegowych), schronisko PTTK na Maciejowej (25 miejsc noclegowych). W okresie od 1 kwietnia do 30 października czynne jest schronisko studenckie „Hawiarska Koliba” w dolinie potoku Jamne w Ochotnicy Górnej (40 miejsc noclegowych). W czasie wakacji czynna jest studencka baza namiotowa na Halach Gorcowskich; miejsca biwakowe istnieją na polanie Trusiówka w Lubomierzu-Rzekach oraz na polanie Oberówka w Porębie Wielkiej-Koninkach. Większe parkingi, dla turystów zmotoryzowanych, znajdują się w Porębie Wielkiej-Hucisku oraz w Lubomierzu-Rzekach.

SCHEMAT ROZMIESZCZENIA WYBRANYCH ATRAKCJI TURYSTYCZNYCH W GORCZAŃSKIM PARKU NARODOWYM

SCHEME OF DEPLOYMENT OF SELECTED TOURIST ATTRACTIONS IN THE GORCZAŃSKI NATIONAL PARK

Według szacunków dokonanych na podstawie monitoringu ruchu turystycznego i badań ankietowych przeprowadzonych przez pracowników GPN, przepustowość szlaków turystycznych wynosi 2380 osób na dzień — tyle osób maksymalnie może przebywać w Parku bez szkody dla przyrody i aby zachowany był komfort psychiczny turystów. Według badań, w okresie letnim 1999–2001, dzienna liczba turystów wynosiła maksymalnie 1163 osoby, co stanowiło ok. 50% dopuszczalnej liczby. Obciążenie na szlakach było jednak nierównomierne: zdecydowana większość turystów wchodziła na szczyt Turbacza (45%), co powodowało, że najwięcej turystów wędrowało szlakami z Poręby Wielkiej na Obidowiec oraz z Poręby Wielkiej na Turbacz.

Od początków istnienia Gorczańskiego Parku Narodowego rokrocznie odwiedza go kilkadziesiąt tysięcy turystów — głównie w sezonie letnim. Na początku lat 80. było to ok. 15 tys. osób rocznie; w 1990 r. liczba turystów spadła do ok. 9 tys. W kolejnych latach następował jednak ciągły wzrost ruchu turystycznego — w 2000 r. liczba turystów osiągnęła ok. 42 tys. osób. W 2001 r., ze względu na warunki pogodowe, spadła do 25 tys., a od 2002 r. nieznacznie rośnie. W 2001 r. ok. 65% turystów stanowili turyści jednodniowi (odwiedzający).